

M
E
D
E
A
S
B
R
Y
L
L
U
P

Odin Teatret

HOLSTEBRO FESTUGE
7. - 15. JUNI 2008

Medeas folk af aske og guld. Prøve på Bali. Foto: Julia Varley.

Jasonitterne: Jasons familie og venner. Prøve i Holstebro. Foto: Tommy Bay.

ODIN TEATRET

MEDEAS BRYLLUP

Fejret under åben himmel eller indendørs
En forestilling af Eugenio Barba
baseret på myten om Medea

MEDEA: Ni Made Partini

JASON: Tage Larsen

KLOTHO: Julia Varley

DIONYSOS: Augusto Omolú

MEDEAS FAR: I Wayan Bawa

PRÆSTEN: Cristina Wistari Formaggia

THEATRUM MUNDI

MEDEAS BRYLLUP

Medeas Bryllup er et resultat af Odin Teatrets vedvarende interesse for skuespillerens teknikker. Odin Teatret, hvis skuespillere er af forskellige nationaliteter, har siden 1966 studeret og præsenteret adskillige vestlige og ikke-vestlige sceniske traditioner i Holstebro. Dette pionerarbejde begyndte med seminarer om skuespillerens professionelle *know-how* som praktiseret af Jerzy Grotowski, Etienne Decroux, Jacques Lecoq, Dario Fo, Jean-Louis Barrault, Joseph Chaikin, Judith Malina og Julian Beck.

I starten af 1970'erne begyndte Odin Teatret også at inddrage javanesiske og balinesiske ensembler og kunstnere (Sardono, I Made Pasek Tempo, I Made Djimat), japansk *nō*, *kyogen*, *kabuki* og *shingeki* teater (Hisao og Hideo Kanze, Mannojo Nomura, Sawamura Sojuro, Shuji Terayama) og Indiens vigtigste, klassiske teaterdansenformer: *kathak*, *bharatanatyam*, *odissi*, *chhau* og *kathakali*. Udover at vise deres forestillinger præsenterede og kommenterede skuespillerne/danserne under disse seminarer det tekniske grundlag for deres måde at tænke på og at udbygge deres relation med tilskueren på.

Denne forskning uddybedes med ISTA, International School of Theatre Anthropology, som blev grundlagt i 1979, og som er vokset i symbiose med Odin Teatret. ISTA fungerer som et arbejdsmiljø og er karakteriseret af den udveksling af teknisk viden, der finder sted mellem regelmæssigt tilbagevendende kunstnere og forskere fra forskellige genrer og nationaliteter. I denne "scenekunstnernes landsby" kan skuespillere/dansere sammenligne og analysere deres stilarters tekniske grundlag under møder, som kan vare fra to uger og op til måneder. Fra 1980 - 2005 har 14 ISTA-møder fundet sted i Europa og Latinamerika. De er alle blevet afsluttet med en *Theatrum Mundi*-forestilling med deltagelse af musikere, skuespillere og dansere fra forskellige kulturer.

Det er denne *Theatrum Mundi*-tradition, *Medeas Bryllup* fortsætter. Prøverne på forestillingen fandt sted på Bali i december 2007 og april 2008, med en sidste fase i Holstebro i maj og juni 2008.

Jason og Medea. Prøve i Holstebro. Foto: Tommy Bay.

MEDEAS BRYLLUP

På scenen: Odin Teatret (Danmark), Gambuh Desa Batuan Ensemble (Bali), Augusto Omolú og Cleber da Paixão (Brasilien) og Jasonitterne (Jasons familie og venner - 33 skuespillere fra 23 lande) - **Musik:** Baseret på skuespillernes improvisationer, samt balinesiske klassiske sange - **Scenisk rum:** Odin Teatret - **Kostumer:** Odin Teatret - **Masker og dukker:** Fabio Butera, Odin Teatret og Gambuh Desa Batuan - **Tekniker:** Fausto Pro - **Produktion:** Luciana Bazzo - **Instruktørassistenter:** Julia Varley, Cristina Wistari Formaggia, Ana Woolf, Anna Stigsgaard - **Litterær konsulent:** Nando Taviani - **Dramaturgi og instruktion:** Eugenio Barba.

GAMBUH DESA BATUAN ENSEMBLE (Bali): Cristina Wistari Formaggia, Ni Wayan Sudiani, Ni Wayan Nugini, Ni Nyoman Juniati, Ni Kadek Ari Antini, Ni Luh Anik Windasari, Ni Made Srimpi, Ni Made Partini, Ni Nyoman Tjandri, Ni Wayan Phia Widari Eka Tana, I Wayan Bawa, I Wayan Purnawan, I Wayan Martawan, I Made Suteja, I Wayan Suamba, Ida Bagus Kertayasa, I Made Lesit, I Ketut Lida, I Made Merta, I Made Suamba, I Wayan Kader, I Wayan Naka, I Ketut Karwan, I Nyoman Doble, I Ketut Suwana, I Ketut Sandi, I Made Budiana, I Made Renanta, I Wayan Rawa, I Wayan Marca, I Nyoman Suwida, I Ketut Buda Astra. - **ODIN TEATRET (Holstebro, Danmark):** Tage Larsen, Augusto Omolú og Julia Varley. - **JASONITTERNE:** Adam Horowitz, Aeran Jeong, Alberto Martinez Guinaldo, Alessandro Curti, Alvaro Iván Hernández Rodríguez, Andrea De San Juan Hazen, Boryana Ivanova, Bruna Longo, Christina Kyriazidi, Devrim Evin, Felipe Vergara, Francesca Trueba Guillén, Francesco Vellei, Gabriella Sacco, Giuseppe Leonardo Bonifati, Isabel Balboa, Isabela Paes, Isadora Pei, Juliana Johanidesova, Juste Ruskyte, Loren O'Dair, Marcelo Gomes Miguel, Marco Galati, Mary Vastaki, Mira Noltenius, Monserrat Montero Cole, Mykalle Bielinski, Paulina Almeida, Roberto Aldorasi, Sabera Shaik, Soon-Heng Lim, Stephanos Regueros Savvides, Ya-Lan Lin.

(Øverst) Klotho (Julia Varley) parat til at afhugge menneskets livstråd. Prøve i Holstebro.

(Nederst) Dionysos (Augusto Omolú) forfølger Jasonitterne. Foto: Tommy Bay.

MEDEAS BRYLLUP

Scener fra forestillingen

1. Fra fortiden kommer Medea og Jasons bryllupsoptog, sammen med deres børn, til syne her og nu.
2. Klotho, gudinden, som spinder og afhugger menneskets livstråd, præsenterer historiens tråd.
3. Medea danser med sit folks kvinder.
4. Festligt intermezzo.
5. Første fejring: Medea hjælper Jason med at stjæle det gyldne skind.
6. Festligt intermezzo.
7. Anden fejring: Familiescene med kongen Aietes, hans datter Medea og hans søn Apsyrtos. Medea slakter sin bror for at stikke af med Jason. I sin sorg og blind af raseri, skærer Aietes halsen over på en hest.
8. Festligt intermezzo.
9. Tredje fejring: Skænderi mellem Medea og Jason, som vil forlade hende for at gifte sig med den unge Kreusa. Medea sender sine børn til Kreusa med en gave og bruger sine trolddomskunstner til at mangfoldiggøre sig selv og få sin rival til at gå op i flammer.
10. Festligt intermezzo.
11. Fjerde fejring: Medea slår sine børn ihjel og bliver reddet af Barong, det totem-dyr, der er hendes folks beskytter.
12. Jason taler til sine døde børn.
13. Klotho samler livets brudte tråde, og bryllupsoptoget bevæger sig videre ind i fremtiden.

Eugenio Barba

Evig genkomst

Blandt teatrets muligheder og privilegier findes dets evne til at gengive historiens gennembrud og kulturens modstridende spændinger med beskedne midler. Shakespeare har beskrevet, hvordan det ydmyge "wooden O", denne hanekamps-arena, kunne mane selv for længst døde konger frem.

Dette gælder ikke kun for rummet, men også for tiden. I teatret kan tiden komprimeres eller udvides (som en harmonika, siger Claudel) eller bindes i knuder som melodilinier i kontrapunktisk harmoni. Ikke alene kan tiden skride kronologisk frem, flydende fra fortiden ind i fremtiden, den kan også bevæge sig i en cirkel, hvor slutningen er begyndelsen, og hvor handlingerne bliver gentaget om og om igen. Den cirkulære tid er mytens tid, det numinøse, det hellige eller, slet og ret, genfortællingens tid. "*Conte redire - qui s'écrit aussi contredire*"¹, som Lévi-Strauss så koncist formulerede det.

Teatret kræver enkle udtryksformer og må bevare begge ben på jorden. Hvordan forklarer du et barn idéen om mytisk tid og evig genkomst? Eller snarere: Hvordan forklarer vi det for det barn, som - hvis vi er heldige - fortsætter med at leve i vore sind?

Lad os forestille os historiens flod og se et optog af mennesker, der vandrer i en bestemt retning. De kan ikke vende om. Det er et aristokratisk bryllupsoptog. En ny familie bliver skabt, alle tænker på fremtiden og festligholder nutidens kortvarige glæde. Snart vil optoget møde livets genvordigheder og opløses. Det har intet andet valg end at gå videre, så foreløbig nyder det sin glæde.

Men lad os forestille os, at vi allerede ved, hvordan dette ægteskab ender, for det er en del af en fortælling, som er blevet fortalt gennem århundreder. Det er en historie om forbrydelse, svedet af solen, brændemærket af udstødelse, lidenskab og barnemord. Denne tragiske fortælling kan ikke ændres; den gentager og bekræfter sig selv. Den stiger op, falder og stiger op på ny. Den tilhører denne anden form for tid, der ikke indordner tingene i en kronologisk

¹ Ifølge et fransk ordspil: "At genfortælle en historie kan også skrives 'at modsige'."

rækkefølge. Fortællingen vil altid være til stede i sin helhed. Vi kan iagttage den fra forskellige vinkler; vi kan se begyndelsen i slutningen og slutningen i begyndelsen.

Imellem disse to poler - den lineære tid og den evige genkomsts tid - udfolder *Medeas Bryllup* sig. Det udformer sig som en vandrende forestilling, der skrider fremad, standser op og bevæger sig i ring, idet den præsenterer variationer over det samme hændelsesforløb. Det, der skete og det, der vil ske, uforanderligt og modsigelsesfuldt.

En båd fyldt med fremmede ankommer til havnen. Medea og hendes følge - folket af aske og guld - går i land i Europa, hvor Jason, grækeren, venter sin kommende asiatiske brud sammen med sin familie og sine venner. De fremmede tager deres båd med dens sorte og gyldne sejl på skuldrene, og sammen med Jasons følge bærer de den i et optog gennem byens gader. Musikken og sangene tager til. Bryllupsoptøget gør holdt for at udføre festlige scener, som afbrydes ved, at en gruppe borgere strømmer til for at byde Medea, deres nye dronning, velkommen med udtryk fra deres egen lokale tradition. Samtidig, midt i disse festligheder, udspringer mytens afgørende episoder sig: Jasons erobring af det gyldne skind, hans utroskab og Medeas hævn på sin rivalinde og drab på sine egne to sønner.

Fra det øjeblik båden lægger til kaj, forgrener forestillingen sig i forskellige retninger for at møde den kultur, der findes i foreningerne og institutionerne i den by, som den rejser igennem; den møder borgere, som har været integreret i lang tid og andre, som først er ankommet for nylig, og som møder op med en anderledes historie og definerer sig selv som etniske minoriteter.

Forestillingens grundtanke er at sammenflette forskellige myter og kulturudtryk fra Europa og andetsteds som en slags interkulturel vision af *Theatrum Mundi* (verdensteater). Dette ægteskab fremstiller en accept af ekstrem forskellighed, men det er en accept, der er gennemtrængt af tragediens tegn. Bryllupsbegivenheden - den intime og yderliggående accept af forskelligheden - er tråden, der sammenvæver de forskellige episoder, de åbenlyse digressioner og de skurende henvisninger til mytens smertelige stof.

Vore store og små byer bliver i stigende grad multietniske i deres sammensætning af skjulte kulturer, som skaber forskelligartede byer indenfor samme by, med lokalsamfund, som vokser i størrelse dag for dag, og hvis vaner og skikke fortaber sig i storbyens liv. *Medeas Bryllup* har som sit mål at forvandle de spændinger, som skabes af sameksistens og sociale relationer, til en fejring og gøre storbyens fragmenterede virkelighed til en teaterenhed.

Medeas Bryllup er en synlig forestilling, der involverer mange mennesker. Den skabes af Odin Teatrets faste stab, 35 balinesiske dansere og musikere fra Gambuh Desa Batuan ensemble med dets 32 musikere og dansere, Augusto Omolú og Cleber da Paixão, henholdsvis danser og musiker fra den brasilianske Candomblé-tradition, samt en gruppe på 33 skuespillere af forskellige nationaliteter, som er blevet integreret i forestillingen. Lokale grupper og kunstnere deltagere ved at vise deres egne kulturelle udtryksformer.

Mødet mellem og sammensætningen af tilsyneladende kontrasterende kulturelle elementer, som smeltes sammen til en enhed, har længe været central i Odin Teatrets kunstneriske og politiske arbejde. Den er også den drivende kraft bag denne vandrende forestilling, som i flere timer drager igennem byens kvarterer. På denne måde giver teatret muligheden for en umiddelbar kulturel konfrontation og en fredelig udveksling mellem fjerne sociale virkeligheder. Teatret skaber en metafor for tolerance uden at miste bevidstheden om den kendsgerning, at over enhver ny bølge af indvandrere falder skyggen af udstødelse og vold.

Medeas båd, båret af Jasonitterne. Prøve i Holstebro. Foto: Tommy Bay.

ODIN TEATRET
NORDISK TEATERLABORATORIUM

SÆRKÆRPARKEN 144 · POSTBOKS 1283
DK-7500HOLSTEBRO · DENMARK
TEL. +45 9742 4777 · FAX +45 9741 0482
odin@odinteatret.dk · www.odinteatret.dk
HOLSTEBRO · JUNI 2008